CENA 10 GROSZY

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. 50 gr.
Z odnoszeniem do domu . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 3 zł. 50 gr.
Zagranicą . . . . 6 zł. —
Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 56 (7985) Wtorek, dnia 10 marca 1925 r. Rok XXXIII

Pożyczka amerykańska i jej zużytkowanie.

Profesor Adam Krzyżanowski pisze w „Czasie" krakowskim:

Uzyskanie nowego kredytu w Stanach Zjednoczonych jest znacznym sukcesem politycznym, ekonomicznym i finansowym p. Grabskiego. Polsce potrzeba trwałości rządów. Pożyczka wzmacnia autorytet p. Grabskiego, wzmacnia jego stanowisko wobec opozycji. Dlatego właśnie stanowi ważny atut polityczny. Jeżeli porównamy jej warunki z warunkami zeszłorocznej wiosennej pożyczki włoskiej okazuje się na wewnątrz i zewnątrz w przeciągu roku dzięki stabilizacji waluty. Pożyczka amerykańska jest 25-letnia, włoska tylko 10-letnia, skutkiem czego raty amortyzacyjne roczne pożyczki włoskiej są zbyt wysokie. Pożyczka włoską zmusza nas do kupowania tytoniu włoskiego, co przecie stanowi obciążenie mało obliczalne, prawdopodobnie wcale znaczne. Dolary, pochodzące z pożyczki wpłyną do kas Banku Polskiego, Będą stanowić powiększenie pokrycia naszych papierowych złotych. Na szereg miesięcy wykluczają możliwość zyskownej spekulacji na zniżkę złotego. Utrwalają nietylko rząd p. Grabskiego, ale także kurs naszej waluty. Nasz rząd postąpił trafnie, zaciągając obecnie pożyczkę. Depesze donoszą, że stopa procentowa nieco wzrosła. Pomyślna konjunktura w Stanach, napływ zamówień, wyczerpuje zapasy gotówki. Sumy rozporządzalne na lokatę w Europie zmniejszają się.

Osądzając warunki pożyczki, trzeba pamiętać, żeśmy nie poddali się kontroli że zaufanie do Polski wzrasta — dowodem uzyskanie obecnie na warunkach lepszych, niż rok temu — atoli ciągle jeszcze umiarkowane. W tym stanie rzeczy nie mogliśmy uzyskać warunków równie dobrych, jak niemieckie, węgierskie lub austrjackie. Nie jest winą rządu, że są gorsze. Nie mogły być inne rebus sic stantibus. Zasługi rządu są wielkie. Byłyby jeszcze większe, gdyby raz wreszcie ogłosił ważniejsze postanowienia umowy o pożyczkę. Oficjalny komunikat i przedwczorajsze oświadczenie wiceministra Klarnera są zgodne „niewątpliwie prawdziwe, ale zamilczają niektóre warunki istotne dla osądzenia charakteru pożyczki.

Mówią i piszą, żeśmy dostali 35 miljonów wnet dostaniemy 15, razem 50 miljonów dolarów., Co znaczy ta cyfra? Tylko i wyłącznie jest podstawą obliczenia procentów. Od tej kwoty płacimy 8 proc., oczywiście 8 proc. obecnie od 50 miljonów, później od kwoty zmniejszającej się w miarę spłat amortyzacyjnych. Kwota 50 milj. dol. nie oznacza ani cyfry, którą oni wypłacą skarbowi. Zobowiązaliśmy się za każde 100 dolarów zwrócić 105 dolarów. Czy mamy obowiązek zapłacenia wierzycielom 52½ miljonów dolarów. Ileż dostaniemy? Rząd ogłosił, że kurs emisyjny jest 95 za 105. Co to znowu znaczy? Rząd nasz sprzedał ryczałtowo całą pożyczkę firmie Dillon, Reni et Co, która wyłożyła ją do subskrypcji" po 95 za 105. Sprzedaje każdą obligację studolarową, która daje prawo do zwrotu od Polski 105 dolarów po sto dolarów. Jeśli firma Dillon sprzeda wszystkie obligacje dostanie od nabywców 47½ miljonów. Wzięła na siebie ryzyko. Kupiła od nas wszystkie obligacje. A może ich nie sprzeda? Naturalnie, jak zawsze w tych wypadkach musimy płacić za pośrednictwo i ryzyko. Ale ile? P. premjer w komisji budżetowej zaznaczył trafnie, że Amerykanie kazali sobie dużo zapłacić — oczywiście, bo interes z Polską uchodzi ciągle za bardziej ryzykowny, niż interes zawarty z wielu innemi państwami, nie ze wszyskiemi. Może p. premjer w komisji wymienił cyfrę. Nie czytałem jej w dziennikach. Nie zawiera jej ani komunikat oficjalny, ani oświadczenie p. wiceministra Klarnera. Pozwalam sobie uzupełnić ich wywody informacją, zaczerpniętą ze źródeł bezwzględnie pewnych. P. Dillon sprzedaje po 95 za 105, a nam płaci po 86 za 100. Dostaniemy od p. Dillona kwotę 50 mil. pomniejszoną o 14 proc. (86 za 100), a więc 43, p. Dillon dostanie od subskrybentów, jeżeli wszystko sprzeda, w co nie wątpię 47½, a my zwrócimy 52½ miljonów. Kwota 43 miljonów dolarów, licząc dolar po 5,18 równa się 222,74 miljonów złotych. Kurs 86 za 105, które zwracamy, jest identyczny z kursem 81,953 za 100. Czyż jednak istotnie dostaniemy całych 43 miljonów? A kto pokryje koszta druku obligacji, stemple, podatki etc? Zapewne poczęści dłużnik. Nie przypuszczam, że skarb polski pokryje wszystko. Ostatecznie kurs wynosi prawdopodobnie około 81 za 100, a do kasy państwa wpłynie blisko 220 miljonów zł. Zdaje mi się, choć nie jestem tego pewny, że nie jesteśmy obciążeni obowiązkiem kupienia pewnej ilości towarów amerykańskich Kurs 81 za 100 zawiera w sobie rzeczywisty procent w wysokości mniej więcej 11 proc., podczas gdy nominalny procent wynosi 8 od sta. Obliczając wysokość procentu, uwzględniłem zarobek dla wierzyciela, pochodzący stąd, że zwrot wynosi 105, a jego wypłata 86. Ten procent — rzecz wielce charakterystyczna — jest tylko nieco niższy od obecnego oprocentowania 10 proc. obligacyj kolejowych polskich, których kurs wynosi około 85 za 100.

Jeszcze słów kilka o projektach zużytkowania pożyczki. Rząd daje 40 miljonów złotych na budowę linji kolejowej, jeżeli się nie mylę strategicznej, a resztę chce przeznaczyć na cele gospodarcze, to znaczy chce z tego źródła udzielić pożyczek prywatnym przedsiębiorcom, czy to wprost ze skarbu państwa, czy też za pośrednictwem banków. Około 40 miljonów ma dostać Bank Gospodarstwa Krajowego na zwrot pożyczki rządowej. Zeszłego roku rząd część swych zapasów kasowych ulokował na przeciąg kilku miesięcy w Banku Gospodarstwa Krajowego. Bank wypożyczył je na kilka miesięcy przedsiębiorcom. Obecnie przystępuje do prolongowania ich weksli, bo nie są w stanie oddać w oznaczonym terminie, a rządowi ma zwrócić tych 40 miljonów z nowej pożyczki, którą rząd ma bankowi udzielić z funduszów amerykańskiemu. Jak dalece rząd wyzbył się swych zapasów kasowych tego najlepszym dowodem jest to, że musiał pensje marcowe w Warszawie wypłacać nowoemitowanym bilonem. Po potrąceniu tych dwuch 40 miljonowych kwot pozostaje do rozporządzenia 140 miljonów na pożyczki udzielane w połowie osobom, wznoszącym nowe budowle, w drugiej połowie rolnikom na prowadzenie ich gospodarstwa rolnego, przyczem p. Grabski kilkakrotnie podkreślał potrzebę wzmożenia ruchu budowlanego.

Prawda, ale uważam potrzeby skarbu za ważniejsze i dlatego mojem zdaniem, zamierzenia rządowe są nieuzasadnione w istniejących stosunkach. Gdyby można było spłacić wysoce niekorzystną pożyczkę włoską przystąpiłbym przedewszystkiem do jej natychmiastowego umorzenia. Z pewnością uzyskałby rząd z tego tytułu zwiększenie kredytu w Ameryce. Zdaje mi się jednak, że niestety pożyczka włoska jest niewypowiedzialna przed terminem spłaty. W tym stanie rzeczy uważam za wskazane przeznaczenie całej pożyczki na wzmocnienie zapasów skarbu niekoniecznie rozumiem przechowywanie całej kwoty w gotówce w kasach państwowych, choć tego częściowo nie wykluczam. Sądzę, że należałoby przedewszystkiem spłacić dług państwa w Banku Polskim. Mam tu na myśli kredyt bezprocentowy, wykazany w bilansie rocznym kwotą 20,7 miljonów a który, od tego cza-

su się powiększył. Oczywiście wiem, że chodzi tu o część kwoty 50 miljonów złotych, należnych skarbowi od banku w myśl jego statutu tytułem ryczałtowego wynagrodzenia za przywilej. Wskazanem byłoby tę kwotę narazie umorzyć, ażeby sobie zapewnić możność czerpania z tego źródła w miarę potrzeby w większych rozmiarach. Należałoby także zwrócić bankowi, to, co wydał na eskont biletów skarbowych, przedstawionych do zlombardowania przez banki, które pod naciskiem rządu bilety kupiły, nie rozporządzając na ten cel oszczędnościami. Ta pozycja stanowi ukrytą pożyczkę rządu w Banku Polskim. Konieczność emisji biletów skarbowych, których społeczeństwo nie jest w stanie wchłonąć, jest także przekonywującym dowodem nie dostateczności zapasów kasowych. Bilety skarbowe ogałacają targ pieniężny z płynnej gotówki Tym sposobem podwyższają stopę procentową obniżają kurs akcyj i obligacji państwowych. Pożyczka amerykańska umożliwia wykup biletów skarbowych, płatnych w dniu 1 maja br. Zużycie jej na ten cel — oto właściwy sposób jej wykorzystania. Po zlikwidowaniu tych długów bieżących możnaby resztę zużyć na pożyczki, ale naprawdę na krótkoterminowe, a zatem z wykluczeniem tych pożyczek, które po kilku miesiącach trzeba prolongować. Należałoby tę resztę wypożyczyć Bankowi Polskiemu, który niestety nie pali się do tej tranzakcji, ponieważ przedsiębiorcy nie przedkładają mu w dostatecznej mierze krótkoterminowego materjału wekslowego do eskontu, względnie reeskontu. W ostatecznym razie lepiej jest zatrzymać część pożyczki w kasach, niż unieruchamiać ją na długi termin ze szkodą zapasów kasowych. Długoterminowe kredyty uważam w naszych warunkach na równi z nadmierną emisją biloanu za zamaskowaną inflację. W szczególności uważałbym za wielce szkodliwe udzielanie pożyczek wprost przez rząd z pominięciem pośrednictwa banków.

TELEGRAMY.

Chamberlain o pakcie.

PARYŻ, 9. (Pat.) Jak się dowiaduje Agencja Havasa Chamberlain podczas konferencji z premjerem francuskim wyraził opinję, że sprawę bezpieczeństwa można najwłaściwiej rozwiązać za pomocą paktu pięciu, tj. paktu gwarancyjnego pomiędzy Anglją, Francją, Belgją, Włochami i Niemcami, do którego ewent. przyłączyłyby się Polska i Czechosłowacja. Zdaniem Chamberlaina niemieckia propozycja paktu pięciu może stanowić podstawę do dyskusji i rokowań. Jak się zdaje Herriot nie zajął wobec poglądów Chamberlaina stanowiska wręcz odmownego, wysunął jednakże ze swej strony poważne objekcje, a w szczególności wskazał na to, że propozycja paktu pięciu mogłaby być niewątpliwie o wiele życzliwiej przyjęta, gdyby ten pakt został poprzedzony zawarciem bardziej ścisłego paktu bezpieczeństwa pomiędzy Anglją, Francją i Belgją. Dalej Herriot wskazał na niedostateczność propozycyj niemieckich zwłaszcza z punktu widzenia niebezpieczeństwa grożącemu terytorjalnemu stanowi posiadania Polski. Polska musi mieć możność wyrażenia swej opinji o propozycjach niemieckich, a mianowicie o ich złych i dobrych stronach. W każdym razie Francja będzie postępowała nie inaczej, jak tylko w zupełnem porozumieniu z Polską. Z kolei angielski sekretarz stanu dla spraw zagr. bronił swojego poglądu, według którego ogólne uspokojenie, jakieby nastąpiło w Europie po zawarciu paktu pięciu, sprawiłoby, że również sytuacja Polski doznałaby konsolidacji. Premjer francuski dostrzega pewne braki w propozycjach niemieckich jeszcze i pod tym względem, że pozostawienie otworem sprawy Austrji, a wraz z tem pozostawienie możliwości przyłączenia jej do Rzeszy z dalszymi widokami na aneksję Trjestu stanowiłoby groźbę dla Włoch. Pomimo tych różnych poglądów obaj mężowie stanu zdają się być solidarni co do tego, że przed rozpoczęciem rokowań z Niemcami powinny one wystąpić z prośbą o przyjęcie ich do Ligi Narodów przestrzegając przed tem wszelkie przewidziane formalności Obaj ministrowie uważają też, że sprawa zawarcia z Niemcami paktu gwarancyjnego w żadnym razie nie może naruszyć praw, jakie sprzymierzeńcom przysługują na mocy postanowień traktatowych a w szczególności, o ile to dotyczy prawa okupacji Nadrenji, co ma trwać jeszcze 10 lat. W chwili obecnej sprzymierzeńcy dopiero zlekka poruszyli sprawę ewakuacjir strefy kolońskiej. Konferencja międzysojusznicza poweźmie w tej sprawie ostateczną decyzję.

Pozatem Herriott i Chamberlain omawiali sprawę ostatniego konfliktu grecko - tureckiego.

PARYŻ, 9. (Pat). Prasa podkreśla serdeczny charakter spotkania Herriota z Chamberlainem oraz donosi, że obaj mężowie stanu porozumieli się co do tego, aby traktować sprawę ewakuacji strefy kolońskiej oraz rozbrojenia niezależnie od sprawy bezpieczeństwa. Dalej miało między Chamberlainem i Herriotem zapaść porozumienie w sprawie przedłużenia o rok mandatu Raura, przewodniczącego komisji rządzącej w Zagłębiu Saary oraz w sprawie zatwierdzenia gen. Destickera na stanowisko przewodniczącego komisji kontrolnej, mającej w przyszłości sprawować swe funkcje pod egidą Ligi Narodów. Wreszcie, jak donosi prasa, porozumiano się w sprawie postanowień sporu polsko - gdańskie, o dot. skrzynek pocztowych na płaszczyźnie zagadnień ściśle technicznych. Petit Journal pisze: Opinja francuska jest przekonana, że porozumienie w sprawie strefy kolońskiej oraz rozbrojenia jest bardziej naglące niż porozumienie w sprawie paktu pięciu. Dziennik zauważa, przytem, że propozycja Chamberlaina w sprawie przystąpienia Polski i Czechosłowacji do wspomnianego paktu są z jednej strony korzystne, ponieważ Warszawa i Praga liczą na całkowitą solidarność ze strony Francji, z drugiej zaś strony są niebezpieczne, gdyż propozycje niemieckie przewidują arbitraż między Niemcami a krajami wyżej wymienionemi, który to arbitraż z pewnością nie będzie niepomyślny dla Niemiec. Petit Parisien pisze: Opracowanie całokształtu systemu gwarantującego bezpieczeństwo narodów jest dziełem zakrojonem na szeroką wagę. Echo de Paris pisze, że pakt zachodni został zaniecha ny ze względu na opozycję w opinji angielskiej przeciwko uprzedniemu zawarciu paktu angiel sko - francusko - belgijskiego oraz z powodu sojuszu Francji z Polską i Czechosłowacją. Co się tyczy protokułu genewskiego, to ten został bezterminowo odroczony, a co do innych spraw, to będą się one rozwijały w normalnem tempie. W konkluzji dziennik domaga się, aby rząd francuski zakomunikował o swej decyzji odrzucenia podstępnego projektu Stresemana i lorda Dabernoona.

Nastroje we Francji.

WIEDEŃ, 9. (Pat.) Dzienniki donoszą z Paryża: Zwraca uwagę ogólną to, że socjaliści popierają również stanowisko Polski, w sprawie bezpieczeństwa. M. in. Renaudel, Paul Boncour zaznaczają w Paris Midi, że zgadzają się zupeł nie z polskiem min. spraw zagr., iż propozycje

---

Z wielkiej wojny.

6 *(Przekład z francuskiego).*

Tego dnia, gdyśmy się znaleźli sami w mrocznej trochę, bardzo czystej salce, Mallet pociągnął mnie ku oknu i wskazując na fabryki, rzekł:

— Czy ty wiesz, co oni tam budują? Olbrzymią piekielną torpedę, która ma zamienić Paryż w kupę gruzów i popiołów w przeciągu kilku dni.

Wzruszyłem ramionami, tak mi się te słowa wydawały przesadzonemi. Ale Mallet zaczął mi całą rzecz tłómaczyć, a w miarę jak mówił, przenikał mnie zimny dreszcz przerażenia.

Malle powiedział, że udało mu się niepostrzeżenie wślizgnąć do pracowni Foulbera.

Wówczas wyjaśnienia wtajemniczył go w bieg wypadków.

On sam wraz z córką i jej narzeczonym, młodym Polakiem Kaniewskim, zostali uprowadzeni przez Niemców w dniu po udałym eksperymencie z torpedą, zdolną zniszczyć miasto z olbrzymiej odległości. Jednocześnie skradziono wszystkie plany odnoszące się do wynalazku.

Więźniów przywieziono do Essen, gdzie Niemcy poczęli wywierać na nich nacisk, aby im dopomogli w zbudowaniu torpedy powietrznej.

Na podstawie skradzionych planów nie można było przeprowadzić prac, ponieważ zasadniczy sekret wynalazku i pewne cyfry nie zostały wogóle powierzone papierowi. Znali je tylko Foulber i Kaniewski.

Obaj oni oświadczyli, że niczego nie zdradzą i protestowali przeciwko temu gwałtowi.

Niemcy, chcąc złamać ich opór, nie zawahali się torturować córki Fulbera — Michaliny. Zaczęli od głodzenia biednej dziewczyny. Przez kilka dni nie dawano jej żadnego pożywienia. Kaniewski kochał narzeczoną aż do szaleństwa. Kiedy zobaczył Michalinę, słaniającą się z głodu, bliską śmierci — zabrakło mu do przetrzymania tej męki i przyrzekł uczynić wszystko, czego tamci żądali.

Kaniewski wydał formuły chemiczne materjału wybuchowego i formułę matematyczną ca łej maszynerji, sfałszował je jednak cyfry ostatniej

Niemcy zabrali się zaraz do roboty, nie podejrzywając podstępu, kiedy stwierdzili, że for muły chemiczne są w zupełnym porządku.

Foulber obawiał się, że za jakiś czas Niemcy spostrzegą się, iż Kaniewski ich oszukał, a wówczas przypuszczą do niego znowu szturm!

A wiedzą już co stanowi słabą stronę tego człowieka!

Nie można go przekupić pieniędzmi, ani za szczytami, nie przestraszą go groźby. Jednego tylko nie zniesie: widoku cierpienia Michaliny Foulber, która kocha ponad wszystko!

Od czasu, gdy był świadkiem męczarni głodowych ukochanej, równowaga jego umysłu ulegała pewnemu zachwianiu!

Mallet dowiedział się tego dnia, że Foulbera izolowano kompletnie, rozłączając go z córką i z Kaniewskim.

Drżałem cały, słuchając tego wszystkiego.

— Mój stary! — rzekłem — nie możemy tracić czasu! Trzeba stąd „dać dęba" i zawiadomić swoich o tem, co się dzieje! Jest nas dwóch więc może jeden zdoła się przedrzeć do kraju.

Postanowiliśmy zatem próbować ucieczki. Nie będę się tutaj wdawał w zbyteczne szczegóły dosyć, że pewnej nocy udało się nam przedostać szczęśliwie przez podwójny kordon placówek. Ale następnego dnia rano natknęliśmy się na przeszkody nie do pokonania.

Spostrzeżono szybko naszą nieobecność, zaalarmowano odpowiednie czynniki i otoczono nas ze wszystkich stron.

Przez piętnaście dni ukrywaliśmy się pod starym mostem koło Ruhort niedaleko od miejsca, gdzie Ruhr wpada do Renu.

Kiedyśmy się znowu wybrali w drogę — nasze zapasy aprowizacyjne zostały kompletnie wyczerpane Umieraliśmy poprostu z głodu. Mallet, szczególnie upadał z wycieńczenia.

Błagał mnie, abym go opuścił i szedł dalej sam.

Nie mogłem się jednak na to zdecydować.

Wreszcie w momencie — gdyśmy w czasie bezksiężycowej nocy przebywali granicę holenderską — dały się słyszeć za nami strzały.

Mój towarzysz padł na ziemię. Ja zaś zostałem tylko ranny w ramię.

— Ratuj się — krzyknął Mallet — uciekaj!

To były jego ostatnie słowa.

Zdołałem ujść przed pościgiem i oto jestem.

Nourry skończył swoje opowiadanie.

Przed chwilą panowała uroczysta cisza. Po tem wszyscy kolejno ściskali dłoń żołnierza

— Czy mogę już odejść, panowie?

— Owszem, ale zastrzegamy sobie w razie po trzeby dalsze pańskie informacje.

Nourry złożył ukłon wojskowy i opuścił salę.

(D.C.N.)

ś. p.

Zygmunt Strzyżewski

ADWOKAT,

po krótkich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami zmarł dnia 8 marca 1925 r., przeżywszy lat 50.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Józefa w dniu 10 b.m., we wtorek, o godzinie 8½ rano

Wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Józefa na cmentarz Tyniecki nastąpi we wtorek d. 10 b.m., o godzinie 3½ po południu.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

Na smutne te obrzędy zaprasza przyjaciół i znajomych stroskana

ŻONA.

559

niemieckie dotyczące paktu bezpieczeństwa muszą być odrzucone. Udział Polski w dyskusji nad traktatem gwarancyjnym oraz protest Polski przeciwko rewizji granic sprawiły to, że propozycje niemieckie można uważać już za nieaktualne.

Przed konferencją w Genewie.

GENEWA, 9. (Pat.) Pobyt min. Skrzyńskiego w Paryżu i stosunek prasy do jego wizyty, a również jednoczesny pobyt Chamberlaina w Paryżu komentowane są w kołach Ligi, jako objawy wzmocnienia się znaczenia Polski w związku z ogólnemi zagadnieniami polityki bezpieczeństwa Europy. Podkreślają że tym razem widoczne jest, iż minister polski nie zjawia się na forum międzynarodowem w celu bronienia szczegółów polityki polskiej, lecz skoncentrował ją jako całość i wysunął na poważne miejsce w szeregu zagadnień decydujących o losach utrwalenia zasad powszechnego bezpieczeństwa i gwarancyj pokojowych.

GENEWA, 9. (Pat.) Przewodn. delegacji gdańskiej Sahm złożył nowe memorjały w sprawach poczty polskiej i policji portowej. W sprawie poczty są to prawie wyłącznie powtórzenia dawnych argumentów, które nic nowego do debat nie wnioSą. W sprawie policji portowej Sahm, który na rzymskiej sesji Rady Ligi domagał się, w sprawie policji portowej prezes Rady Portu pułk. Reynier wydał opinję, teraz wobec niekorzystnej dla Senatu opinji pułk. Reynier zarzuca mu niekompetencję i domaga się nowej ekspertyzy fachowców policyjnych. Sprawy gdańskie będą rozpatrywane prawdopodobnie w środę i czwartek.

Propozycje niemieckie.

BERLIN, 9. (Pat.) Ukazał się tu półoficjalny komunikat rządu niemieckiego w sprawie bezpieczeństwa. W komunikacie tym powiedziane jest, że obecnie rząd niemiecki zdecydował się wręczyć nową propozycję gabinetom państw koalicyjnych, a mianowicie że propozycja ta uczyniona została w Londynie, Paryżu i Rzymie. Komunikat zaznacza, że naród niemiecki nigdy nie da się pozyskać dla wojny zaczepnej przeciwko Francji celem odzyskania Alzacji i Lotaryngji, równocześnie jednak Niemcy chcą uzyskać bezpieczeństwo w sprawie Nadrenji, Komunikat mówi dalej, że większą trudność, niż na zachodzie, przedstawia kwestja granicy na wschodzie. Niemcy nie mogą zagwarantować granicy wschodniej lecz dążą do rozwiązania tej kwestji na drodze pokojowej. Sposobność do tego daje statut Ligi Narodów. Niemcy nie myślą żadną miarą o wojnie z powodu granicy wschodniej i to ani o wojnie zaczepnej, ani obronnej. Niemiecka polityka zagraniczna nie może narażać Niemcy na niebezpieczeństwo udziału w akcji wojskowej Ligi Narodów. Niemcy także nie mogą wziąć udziału w bojkocie gospodarczym, gdyż taki bojkot może doprowadzić do wypowieedzenia wojny ze strony państwa bojkotowanego.

Zamach na ministra.

BELGRAD 9. (Pat. Jak donoszą z nadgranicy, bułgarska banda składająca się z emigrantów, przeważnie chłopów komunistów, w widocznym zamiarze dokonania zamachu na bułgarskiego min. spraw zagr. Kalfowa w czasie jego podróży na sesję Ligi Narodów w Genewie, usiłowano wysadzić w powietrze pociąg expres w odległości kilka kilometrów. przed Caribrodem Zamach został udaremniony.

Kredyty dla rolników.

WARSZAWA, 9. (Pat.) W związku z nieurodzajem, który dotknął w roku ubiegł. część kraju, zwłaszcza zaś województwa wschodnie, a co zatem idzie spowodował znaczne zmniejszenie się zapasów zboża siewnego, Bank Polski oceniając należycie doniosłość pomyślnego przeprowadzenia zasiewu okazał obecnie wydatną pomoc kredytową rolnictwu. W roku bież. przyznane zostały specjalne kredyty na zasiewy w ogólnej wysokości 7,205 tys. złotych. Suma ta podzielona została w sposób następujący: 1) b. Królestwo Kongresowe 1,635,000 zł. województwa wschodnie 1,505 tys. zł., Małopolska zachodnia 500,000 tys. zł., wschodnia 2,865,000 zł., województwa zachodnie, Poznańskie, Pomorskie i Śląskie 700,000 zł. Weksle wynikające z tego kredytu są 3 miesięczne i posiadają podpisy 2 względnie 3 zupełnie majątkowo odpowiedzialnych rolników oraz żyro jednego z banków rolnych ponad normę zwykłego kredytu dyskontowego.

Bilans złotowy Banku Polskich kupców i Przemysłowców Chrześcijan. w Łodzi.

ŁODZ. 9. Na posiedzeniu Rady Banku Polskich kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, które się odbyło w dniu 22 lutego r.b ustalono bilans złotowy Banku na dz. 1 stycznia 1924 roku i postanowiono zaproponować Walnemu Zgromadzeniu Akcjonarjuszów, które odbędzie się w drugiej połowie kwietnia r.b., podział kapitałów własnych w następujący sposób:

Kapitał zakladowy 3,000,000 zł., kapitał zapasowy 283,882,05, kapitał amortyzacyjny zł. 119,865,46,

Razem 3.403,747,51 zł.

W ten sposób wartość minimalną jednej do tychczasowej akcji ustalono na 5 zł.

Główne aktywa Banku stanowią:

gotówka 19,537,66 ,papiery wartościowe zł. 212,730,39, nieruchomości zł. 3,394,110.57.

Trzy nieruchomości Banku ocenione zostały przez Komisje Wojewódzkie w Warszawie i Łodzi, dwie zaś przyjęte zostały po cenie kupna, zwaloryzowanej tak, że w tej pozycji, jak również w pozycji „papiery wartościowe", Bank posiada jeszcze dość znaczne rezerwy.

Dokoła sprawy budżetu Ministerstwa Kolei Żelaznych.

WARSZAWA, 9. Jak nas informują, debaty nad budżetem Min. Kolei Żelaznej w Sejmie wzbudziły zaniepokojenie w sferach pracowników kolejowych, którzy obawiają się, że nieuchalenie wymienionego budżetu mogły pociągnąć za sobą dalszą redukcję kolejarzy. W tym wypadku wystąpiłyby w obronie pracowników kolejowych obydwa związki: klasowy i polski.

Uroczystości imieninowe Marszałka Piłsudskiego.

WARSZAWA, 9. Uroczystości związane z dniem imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego, rozpoczną się dnia 14 b.m. i będą trwać aż do dnia 19 bm. włącznie..

Z powodu coraz to nowych, wyłaniających się inicjatyw, program nie może być jeszcze ustalony ostatecznie, Stosując się do życzeń wyrażonych przez Marszałka, mają być, z okazji jego imienin, urządzone przedstawienia dla dzieci w dniach 14 b.m. (Teatr Mały) i 15 b.m. (Teatr Polski).

Dyrekcja teatrów im. Bogusławskiego i Praskiego ofiarowały przedstawienia dla żołnierzy.

Teatr im. Bogusławskiego daje dnia 18 bm. „Skalmierzanki" teatr Praski tegoż dnia wystawia sztukę „Śmierć Okrzei".

We środę dnia 18 marca odbędzie się w salonach szkoły Podchrążych wielki raut ku czci Komendanta, zainicjowany przez grono profesorów uniw. warsz. i generałów.

Pozatem w Warszawie i na prowincji odbędzie się szereg uroczystych obchodów ku czci Marszałka.

Przygotowania do wielkiej akademji — w toku.

Kiedy wyjadą pociągi pielgrzymów polskich.

WARSZAWA, 9. Dnia 26, 27 i 28 lutego odbyła się w Wenecji konferencja delegatów kolei polskich, czeskich, austrjackich, włoskich, jugosłowiańskich i węgierskich, celem ostatecznego ułożenia programu przewozu pielgrzymów w Roku Świętym do Rzymu oraz ustalenia tras pociągów specjalnych dla pielgrzymów w nowym rozkładzie jazdy, który ma wejść w życie z dniem 5 czerwca b.r.

Z Polski zgłoszono narazie zapotrzebowanie na siedem pociągów specjalnych, które odejdą w następujących dniach.

1) 2 kwietnia z Warszawy,
27 kwietnia jeden pociąg z Warszawy i Katowic,
3) 4 maja jeden pociąg z Katowic,
4) 13 maja jeden pociąg z Warszawy,
5) 12 maja jeden pociąg z Warszawy,
6) 24 maja jeden pociąg z Warszawy.

Wszystkie pociągi zatrzymają się około 7 godzin w Wiedniu, 24 godzin w Wenecji i 7 godzin w Padwie. W drodze powrotnej 24 godziny we Florencji. Każda wycieczka zabawi w Rzymie około 8 dni. Wszystkie wycieczki dojadą w składach polskich do Wenecji i z powrotem, a jeden skład dojedzie nawet do Rzymu i z powrotem. Wszystkie zarządy kolejowe, a specjalnie urząd kolei włoskich szedł delegacji polskiej jaknajdalej na rękę.

Likwidacja strajku lekarzy w Łodzi

ŁODZ, 9. Strejk lekarzy Kasy Chorych w Łodzi został zlikwidowany. Lekarze zgodzili się na powrót do pracy i arbitraż min. pracy.

Sąd nad komunistami.

KRAKOW, 9. W piątek 6. bm. wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie skazani zostali za agitację komunistyczną związaną z wypadkami listopadowemi w r. ub. Gryszpan—na 3 lata, Mildengrin—na dwa lata i Herszkowicz—na 5 lat więzienia. Wyrokiem Warszawskiego Sądu Okręgowego tegoż dnia skazany został za agitację przeciwpaństwową Feliks Orlik na 4 lata więzienia ciężkiego bez zaliczenia aresztu prewencyjnego.

Z ruchu monarchistycznego w Polsce.

WARSZAWA, 9. Jak nas informują, około połowy marca odbędzie się w Poznaniu zjazd delegatów organizacji monarchistycznej z całej Polski, Zjazd ten poprzedzony został poszczególnemi konferencjami przedstawicieli organizacji z Warszawy, Poznania Wilna, Lwowa, Krakowa i Cieszyna. Pertraktacje te doprowadziły do ustalenia konieczności zespolenia organizacji młodzieży monarchistycznej, utworzenia rady naczelnej, której zadaniem byłoby w pierwszym rzędzie opracowanie programu.

Radjotelefonja w Polsce.

WARSZAWA, 9. (Pat). W dniu 7. bm. odbyła się w Min. przem. i handlu konferencja poświęcona organizacji radjofonji w Polsce. Przewodniczyć ma ministerz Kiedroń. Byli obecni prezes komisji komunikacyjnej Sejmu Rzplitej p. Bartel, przedstawiciele Min. Przem. i Handlu, generalnej dyrekcji poczt i telegrafów, sztabu generalnego, politechniki, oraz P.A.T.. Ustalono zasadę, że rząd winien uczestniczyć w towarzystwie, eksploatującem broadcasting w Polsce, by mieć odpowiednią kontrolę nad jego prowadzeniem. Warunki koncesji definitywnie ułoży komitet wyznaczony przez min. przem. i handlu. Komitet ten obradować będzie pod przewodnictwem p. min. dyr. Dobrowolskiego z Gen. Dyrekcji Poczt i Telegrafów.

KRONIKA.

— ZGON.

W dniu 8 bm. tj. w niedzielę zmarł po ciężkich cierpieniach ś.p. Zygmunt Strzyżewski adwokat, przeżywszy lat 50.

Zmarły, urodzony w Kaliszu i wychowaniec gimnazjum miejscowego po ukończeniu Uniwersytetu Warszawskiego zajmował początkowo stanowisko sekretarza Zjazdu w Kole, poczem przeniósł się na stałe do Kalisza jako adwokat i tu cieszył się dużą praktyką, dzięki swym zdolnościom prawniczym.

S.p. Strzyżewski przez całe swe życie umiał sobie zjednać sympatję ogółu, to też powołano go na stanowisko społeczne, jako prezesa Stow. Właścicieli nieruchomości, członka Rady miejskiej, którym był do zgonu. Wreszcie podczas wyborów do ostatniego Sejmu, stronnictwo mieszczańskie postawiło go na pierwszem miejscu swej listy wyborczej z okręgu Kaliskiego.

Zgon ten wywołał szczery żal wśród szerokich sfer miasta i ziemi Kaliskiej, gdyż zaszedł z tego świata w pełni sił człowiek zacny i rozumny. Pokój jego pamięci.

— Z PORANKU MUZYCZNEGO.

W dn. 8 marca odbył się pod artyst. kierown kap. Ksionka Pierwszy Poranek Muzyczny dętej i symf. orkiestr. 29 p. Strzel. Kan. Tym Porankiem Muzycznym kap. Ksionek rozpoczął cykl koncertów popularnych, a które odbywać się będą w każdą niedzielę w świetlicy żołn. 29 p. S. K. Wierzymy, iż społeczeństwo Kaliskie z wielką chęcią poprze powyższe koncerty, a tym bardziej, mając na uwadze to, że Dowództwo 29 p. S. K. chcąc dać możność uczęszczania uczącej się młodzieży i szerszym masom publiczności wyznaczyło tak małe ceny za wejście (od 25 do 1 zł.) Program pierwszego poranku orkiestry wykonały pod. każdym względem wzorowo. Następny drugi poranek Muzyczny odbędzie się w dn. 15 marca i zostanie poświęcony w większej części St. Moniuszce z odczytem o tym kompozytorze

— ZAKONCZENIE KURSOW w Szkole Policji Państwowej w Kaliszu odbędzie się w sobotę dn. 14 b.m. Program uroczystości jest następujący: O godz. 9-ej odbędzie się nabożeństwo w Kościele O.O. Franciszkanów; o godz. 10-ej defilada; od godz. 10 m. 30 do 11 m. 30 — ćwiczenia wojskowo - policyjne i sprawności fizycznej, o godz. 11 m. 30 rozdanie świadectw, o 12-ej w południe wspólny obiad i fotografja.

— POLNOC DUCHOW STRACHOW I UPIOROW.

Fantastyczne seanse spędzają noc w noc sen z powiek wszystkich, którzy mieli możność widzieć zaciekłą walkę z duchami i upiorami.

Te pełne grozy i przerażenia sceny odbywać się będą tylko do środy III b.m. w kino „Oaza" przy udziale popularnego Maksa Lindera. Dziwy te przerażają i wstrząsają widzów, zaś Maksio porywa i lśni swoim morderczym humorem, a pomimo wszystkich zagadek są chwile miłosne, żartobliwe, lśniące dowcipem i szalone od śmiechu. Wczoraj na premjerze bilety były rozchwytywane i kasa „Oazy" o godz. 4 pp. wszystkie bilety wyprzedała. Kto zatem dziś lub jutro nie zaopatrzy się w bilety, straci okazję podziwiania tych niesamowitych przygód Maksia, gdyż seanse te bezwzględnie kończą się w środę bież. tyg.

— SPROSTOWANIE.

W wywiadzie z rektorem Parczewskim umieszczonym w Nr. 49 „Gazety Kaliskiej" zakradły się dwie pomyłki korrektorskie, które niniejszem prostujemy. Na 2-iej stronie w wierszu 11-ym zamiast „białostocką" winno być „białoruską", w 32-im wierszu od końca wywiadu zamiast „agendalnym" winno być „nieudolnym".

— Z URZEDU SKARBOWEGO.

Wobec krążących w mieście tutejszym wiadomości jako piekarze Kaliscy prowadzili podwójne księgi handlowe w celu ukrycia swych obrotów — Urząd Skarbowy podatków tą drogą wyjaśnia, że podobne sprawy miejsca nie miały. Prawdą natomiast jest, że Komisja Szacunkowa do spraw podatku przemysłowego przy tutejszym Urzędzie Skarbowym ustaliła zbyt niskie obroty dla branży piekarskiej za drugie półrocze 1924 r., które po uprzednim sprawdzeniu ksiąg handlowych Składnicy Cechu Piekarzy Przewodniczący Komisji uznał za nieodpowiednie Wobec czego w myśl art. 89 Ustawy o państwowym podatku przemysłowym Przewodniczący Komisji założył protest, który wraz z aktami wymiarowemi przesłany został do Komisji odwoławczej przy Izbie Skarbowej w Łodzi.

Nadmienia się przytem że protest ze strony Przewodniczącego Komisji, jest jedynym środkiem prawnym.

Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1. Redaktor A. HRDWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp.